

JACOB KE EGYPT
Genesis 45:16-28; 46:1-7, 28-34; 47:1-12
QYQHQ UKPEP-ÑKPQ 39
Eke Mkparawa

IKQ IBUOT: “Ndikpuhu fi, ndinyuñ ñkpõñke fi” (Mme Hebrew 13:5).

Pharaoh ye ikot esie ema enem esit ndikut akwa utom emi Joseph akanamde ke ndise mbaña udia man mme owo ekpedu uwem ke isua akañ itiaba. Ke in Pharaoh okopde ete ke nditõ-ete Joseph ema edi ke Egypt, ñko ke ete esie ke ododu uwem, enye ama anam Joseph eneñere okop inemesit akan ke ndidõñ ekot ofuri ubon mmõ ediduñ ke Egypt. Enye ama õñwõñõ ndinõ mmõ ebiet eke ofõnde akan ke idut oro man mmõ eda enam ebiet iduñ enõ idem mmõ, ñko, akana nte mmõ “edia isek isõñ emi.” Oro okõwõrõ ete ke mmõ eyekeme ndinyene kpukpru se mmõ ediyomde ndidia emi edide nti udia emi edude do. Ñko, mmõ ikenyeneke ndikere mbaña ñkpõ ufõk mmõ, koro Pharaoh eyenõ mmõ kpukpru se mmõ ediyomde ke mmõ ema esim do.

Ema edõñ nditõ-ete esie man eka ye mme ukpat-ñkpõ emi mmõ edidade emen akani eren ete mmõ ye mme iban ye ñkpri nditõ mmõ ke ofuri anyan usuñ oro akade Egypt. Ke mme ini eset oro, ekeme ndidi mme owo ke Hebron ikenyeneke mme ukpat-ñkpõ; edi nditõ Egypt ema enyene ntat-enyin ke ubõk-utom ndien mmõ ema enyene mme ñkpõ isañ ndida ntañ mme ñkpõ urua ñko, ndien ke ifet enye emi, ekedi utõ ukpat-ñkpõ kiet emi ekemedede ndida mmen mme owo.

Esit ama enem Joseph eti eti, koro ke ini mibighike, mbon ufõk esie emõñ ediduñ ye enye, ndien enye ama oyom nditõ-ete esie etim ekpeme mbak ñkpõ editimere uduak mmõ ke ata akpatre ini. Enye ama odõhõ mmõ ete, “mbufo ekutõhõ utõk ke usuñ.” Se enye eketiñde emi ekeme ndidi okõwõrõ ete mmõ ekutõhõ utõk ke otu idem mmõ, efiak eduk ke afanikõñ efen; midighe ntre, ekeme ndidi enye okõnõ mmõ ntõt ndiwat ye ikike mbak mmõ ediduõ ke unõmõ eke edinamde owo mmõ ekededi ada unan mme akpa. Joseph ama okut ediwak afanikõñ ke uwem esie, anam enye ekere ete ke kpukpru ñkpõ akpana asaña nte ofõnde otõñõde ke emi.

Enam Jacob Okop Inemesit

Ke ini nditõ-ete Joseph edõhõde Jacob ete ke Joseph ke ododu uwem, etop emi ama anam idem aduai enye eti eti tutu esin “ibikpai omum enye esit.” Ke ñkpõ nte isua edip enye ama ofuhõ eyen esie emi enye ekekerede ete ke ama akpa. Nte enye ikekwe ofõñidem oyõhõde ye iyip ndiwut enye nte ke idiõk unam ama owot Joseph? Nte edi akpanikõ ete ke enye ke ododu uwem? Edi ke ini mmõ ema ekekeme nditiñ tutu enye okut ye mmõ onyũñ onim ke akpanikõ, Jacob ama okop obufa inem ke uwem onyũñ otõñõ ndinam mbenidem ndika ke Egypt. Jacob ekedi owo isua 130, akani-eren ndisaña ke ana-iñwañ ukpat-ñkpõ ke itiat ikie ita; edi ekikere ndifiak ñkut Joseph ama onõ enye odudu ye obufa udõñ ndidu uwem.

Mbemiso Jacob otõñõ anyan isañ emi, enye ama aka ke Beer-sheba ndinam uwa nnõ Abasi mbeñe nda-usuñ Esie ke esen idut emi. Jacob ikedighe aba owo anana-ime oro enye ekedide ke editõñõ uwem esie ke ini enye mikebetke Spirit Abasi ada enye usuñ. Ediwak isua ukut ama anam enye ekpep ndibet Abasi nnyũñ ñkpañ utõñ ke item Esie. Idahemi, okposuk edi emi enye ekeneñerede oyom ndikut Joseph, enye ama ada ini ndiyom item nto Abasi. Nte ana enye aka Egypt, idut ukpono ndem emi, mme okuka? Abasi ama odõhõ Isaac ini kiet ete enye okuka okoduñ ke Egypt; ke ebiede Joseph, nnyin inyeneke ñwed ndiwut ete ke odu ini emi eyen Abasi ekededi okoduñde do otõñõde ke mme usen Abraham.

Ke ini Jacob ama okõfõp uwa onõ Abasi, ama enem Enye esit ndibõ; koro Abasi ama odõhõ se ifõnde ye enye, onyũñ osõñõ onõ enye ete ke ofõn enye ndika Egypt. Abasi ama õñwõñõ ndika ye Jacob ndinyuñ nnam enye akabare edi akamba idut do. Edi akpan-ñkpõ kpukpru nditõ Abasi ndibup nda-usuñ Abasi, kpa ye ke mme ñkpõ oro ekpetiede nte ekpri minyuñ idighe akpan ñkpõ. Iduhe ñkpõ eke miduhe ke idak ukpeme Abasi; ebat kpa idem idet ibuat nnyin (Matthew 10:30). Ñko, edieke nnyin ifiõkde ite se inamde edi nte asañade ekekem ye uduak Abasi, nnyin imekeme ndidara ke ñkpõ oro ikan nte ikpekerede-kere ite mme se inamde oro edi se Enye onyimedede.

Abasi ama afiak õñwõñõ nditõñõ ntak nda Jacob ndi ke isõñ Canaan. Jacob ama akpa mbemiso ini oro, edi ema eda okpo esie ekebuk ediana udi Abraham ye Sarah, Isaac ye Rebekah, ye Leah (Genesis 49:29-32). Ubon esie ema eduñ ke Egypt ke isua 400; ndien ke ini oro, mmõ ema ekabare edi akwa idut emi ekekemedede ndika ñkada isõñ Canaan nnyene. Abasi ama õñwõñõ isõñ Canaan onõ Abraham nte udeme esie, edi ubon esie ikawakke ikem ndiñwana ekõñ nda enye nnyene tutu ke ediwak isua ema ekebe ke ini Jacob ye nditõ esie ema ekeka ekeduñ ke Egypt. Mmõ ekedi owo 70 ke ini mmõ ekekade ke Egypt; edi ke ini mmõ ekefiakde eka ke Canaan, mmõ ema ewak esim irenowo 600,000 emi ekebede isua 20 ke emana, ke esiode kpukpru iban ye nditõ-õwõñ efep.

Edifiak Nsobo

Judah ama ebem mmõ eken iso ebine Joseph ndikobup usuñ emi akade Goshen, kpa ñkan-ñkuk oro Joseph ekebeñede onim onõ ubon esie. Ke ini Joseph okopde ete ke ete esie ama edi, enye ama awat ke ukpat-ñkpõ esie

aka ndikosobo ye enye. Kere nte utò edisobo oro eketiede! Jacob ama eti Joseph nte ekpři ekpemeròń eyen-eren isua efuteba, emi enye ama òkòduòk idorenyin nte ke akpa. Mi ke iso esie akada akwa andikara isòń Egypt, enyene-ibuot-owo utom emi kpukpru mme andidũn ke isòń emi, ekenòde ukpono. Nte emi ekeme ndidi ekpři Joseph esie emi okosopde ke isua edip emi ekebede? Mmò ema efat kiet eken enyũn etua eyet ke idaresit ndikut nte ke mmò ekeme nditòńò ntak nsobo. Jacob ama òyuhò ete ke cup idaresit imò òyòhò, ndien ke iduhe ñkpò efen eke imò iyomde ke uwem emi. Enye ama ebeńe idem ndikpa ke emi ndinyũn ñkodu ye òbòń. Okposuk edi oro, enye ama odu uwem ke isua 17 efen.

Oro anam nnyin iti Anditiń-ntiń-nnim ikò Simeon ke Itie-ukpono-Abasi ke ini enye ekemende nsek-eyen Jesus ke ubòk esie, onyũn òdòhò ete, “Ke emi, O Òbòń, Afo ke ayak owo fo ònyòń ke ifure,. . . Koro enyin mi emekut erinyańa Fo” (Luke 2:29, 30). Ke ofuri uwem esie, enye ama ebet ini emi Jesus edidide idinyańa ikòt Esie; ndien ke ini enye ama okokut Andinyańa, enye ama onyime ndikpòń ererimbot emi.

Mme Ekpemeròń Ye Mme Eròń

Nditò Egypt ikamaha mme ekpemeròń; ke ntre nditò-ete Joseph, emi ekedide mme ekpemeròń ikenyeneke mfina ndinyene utom. Ñko, sia mmò ekedide mme ekpemeròń ye ñkpò mbubiam ke iso nditò Egypt, akana nte eyak mmò enò idem mmò ndien mmò eyedu sańa-sańa enò Abasi. Ke ini isua akań ifań emi eketienede, nditò Egypt ema eda kpukpru eròń ye ufene mmò esòk Joseph ndikpuhò ke udia, ke ntre, Joseph ama oyom uńwam nditò-ete esie ndise enyin ke utom edikpeme mme ufene oro.

Eti nte toto ke ini eset oro tutu ke emi, mme owo ekesisin mme ekpemeròń ye eròń mmò ke ndek. Jesus ama òfiòk ntre, edi kpa ye oro, Enye okokot Idem Esie Ekpemeròń, ndien nnyin idi mme eròń ke Ufòk Esie. Ererimbot imaha Anditiene Christ mfin. Nnyin “imakabare itie nte ndek-ndek ñkpò ke ererimbot, ye nte ndisòĩ-ñkpò, tutu osim mfin emi” (1 Ñwed Corinth 4:13). Edi nnyin idi nditò-ufòk ubòń Heaven, ndien usen ke òsòp edi emi nnyin idikarade ye Christ ke ukara tòsin isua emem.

Eròń inyeneke ntuk eke akpańwamde enye ndifiòk usuń esie nnyòń ufòk. Enye eyeyo òkpòń otu eròń, esik esisit onyũn akpa bioń, ekeme ndidi ke ebiet ekperede mme eròń eken. Enye esime akan nte enye ekpekemede ndifiòk usuń mfiak nnyòń ebiet emi enye okotode. Eròń inyeneke inem ndinin idem esie asana. Afo emesikut ekpededi ata ñkpři nditò ańwa nte eyetde iso mmò; mme inuen esima ndisara idem mmò ke ñkpò uyere mmòń mmò; edieke adade ebua aka isań ke obio, enye eyedaha ewòk ke edik. Edi eròń ayak mbat asat adiana ke idet esie nte itai tutu osim usen mkpa esie.

“Kpukpru nnyin idiyo nte eròń” (Isaiah 53:6). Jesus, eti ekpemeròń, akana nte edi edida nnyin usuń afiak aka otu eròń; nnyin ikpekemeke ndifiòk usuń nnyin. Owo ikemeke ndiyet mme idiòk-ñkpò esie mfep; akana nte Iyip Jesus òduòhò ndinam nnyin isana. Nnyin ikemeke ndińwam idem nnyin ukem nte eròń; edi ke nnyin iyakde Ekpemeròń nnyin ada nnyin usuń, Enye ada nnyin aka ke mmòń nduòk-odudu, onyũn anam nnyin isuhòre ina ke awawa mbiet (Psalm 23).

Mme Akpatre Usen Jacob

Joseph ama ada ete esie ye nditò-ete esie ition man eka ekesobo ye Pharaoh. Enye ama òtòńò ntak etiń abańa eńwòńò oro enye akanamde ònò Joseph ete ke ana nte mmò eduń ke itie eke òfònde akan ke isòń oro, enye onyũn onyime ñko ete ke mmò eyekpeme mme ufene imò.

Ke ini Jacob akadade ke iso edidem, Pharaoh ama obup enye isua emana esie. Jacob òkòbòrò ete ke mme usen imò iwakke enyũn eyòhò ye afanikòń. Nnyin ikere ite ke isua 130 ama ebighi, edi nnyin inyene nditi nte ke ndusuk mme ete nnyin ke mbuòtidem ke eyo oko ema edu uwem ke ata ediwak isua. Okposuk edi emi Jacob okosobode ye ediwak afanikòń, Abasi ama odu ye enye ke mmò kpukpru onyũn òdiòń enye ke utit kpukpru idomo. Anyan ini idomo esie emi okotode edidianade esie mkpòń Joseph ama etre idahemi, ndien enye okodu uwem emem ye uwak inyene ke mme isua uwem esie emi òkòsuhòde, ekpere edima eyen esie emi edide andikara emi òyòhòde ye ukpono. Abasi ama òdiòń Jacob eti-eti anam ke ediwak isua ema ekebe, Anditiń-ntiń nnim ikò Balaam okofiori ete: “Anie abat obu Jacob, ye ibat òyòhò Israel inań? Ñkpakam ñkpa mkpa eti owo, utit mi akam onyũn etie nte esie!” (Numbers 23:10).

MME MBUME

- 1 Didie ke Joseph okotim ñkpò ebeńe ofuri ufòk ete esie ndika ke Egypt?
- 2 Nso ke Jacob akanam ke adańemi enye òbòde etop ete ke Joseph ke osuk ododu uwem?
- 3 Nnyin inam didie ifiòk ite ke Abasi okododu ye Jacob ke ini emi?
- 4 Nte Pharaoh ama òfòń ido ye ete Joseph ye nditò-ete esie?
- 5 Nso ke Abasi òkòńwòńò ete ke iyenam inò Jacob ke Egypt?